

Till arbetspensionsanstalterna

NÄRSTÅENDEVÅRD OMFATTAS AV KTAPL

Regeringen har avlåtit en proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av socialvårdslagen och 1 och 2 §§ lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare (RP 174/92).

Propositionen innehåller stadganden om den juridiska ställningen och sociala tryggheten för den som vårdar handikappade, åldringar eller kroniker i hemmet.

Begreppet närståendevård

Enligt förslaget skall det nuvarande begreppet stöd för vård av handikappade, åldringar och kroniker i hemmet ersättas av begreppet stöd för närståendevård. Begreppet skall också utvidgas till att förutom den nuvarande ersättningen i pengar även omfatta sådan service som möjliggör vård i hemmet. Stöd för närståendevård skall enligt förslaget även beviljas för vård av annan sjuk person än kroniker. Om stöd för närståendevård skall ett avtal uppgöras mellan vårdaren och kommunen och till avtalet alltid fogas en vård- och serviceplan.

Avtal om stöd för närståendevård skall också kunna ingås med någon annan än en anhörig eller närstående till den vårdbehövande.

Av särskilda skäl skall vård också kunna ordnas hemma hos vårdaren. Om vården hemma hos vårdaren likväl ges dygnet runt och även i övrigt uppfyller villkoren för familjevård enligt familjevårdarlagen, kan avtal om stöd för närståendevård inte ingås, utan stadgandena i familjevårdarlagen skall då tillämpas.

Närstående vårdares juridiska ställning

I sådana fall då avtalet ingås med en s.k. främmande vårdare, dvs. med någon annan än en anhörig eller närstående till den vårdbehövande, har avtalsparterna rätt att pröva om vårdarens

LA/Rolf Storsjö

8.10.1992

ställning som ett ordinarie arbetsförhållande till kommunen eller genom ett avtal om stöd för närståendevård.

Den som ingått ett avtal om stöd för närståendevård skall enligt förslaget inte stå i ett sådant arbetsförhållande till kommunen, den vårdbehövande eller den vårdbehövandes försörjare som avses i lagen om arbetsavtal. Lagändringen undanröjer således de oklarheter som uppkommit om det nuvarande stödsystemets arbetsrättsliga karaktär.

Pensionsskyddet för närstående vårdare

Enligt propositionen skall KTAPL ändras så att de vårdare som med en kommun ingått ett avtal om stöd för närståendevård kommer att omfattas av KTAPL. De tjänar in pension endast enligt grundpensionsskyddet. Tillväxtprocenten skall vara 1,5 % per år och pensionsåldern 65 år. Förslaget harmonierar med regleringen beträffande pensionsskyddet för familjevårdare (cirkulär A 28/91 och A 14/92).

Rätten till pension skall också omfatta sådana ålderspensionstagare som inte har fyllt 65 år, samt sådana invalidpensionstagare för vilka den återstående tiden inte har beaktats i pensionen.

Ikraftträdande

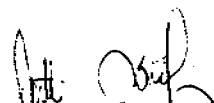
Lagarna föreslås träda i kraft 1.7.1993.

Innan lagen träder i kraft skall de avtal som ingåtts med stöd av 9 § 1 mom. 3 punkten socialvårdsförordningen revideras så att de motsvarar stadgandena i den nya lagen från den dag då den träder i kraft. Pensionsskyddet enligt KTAPL börjar således tillväxa från denna tidpunkt.

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Seppo Pietiläinen

Pentti Koivistöinen

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av socialvårdslagen och 1 och 2 §§ lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att till socialvårdslagen fogas stadganden om stöd för vård av anhörig. Avsikten är att stadgandena skall ersätta de stadganden i socialvårdsförordningen som gäller avtal mellan socialnämnden och en enskild person om vård av eller annan omsorg om invalider, åldringar eller kroniker i hemmet. Avsikten är att samtidigt utvidga det tidigare begreppet stöd för vård av åldringar, handikappade och kroniker i hemmet till att i form av stöd för vård av anhörig även omfatta

sådan service som krävs för att vården skall tryggas. Samtidigt föreslås lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare bli ändrad så att till stadgandena fogas pensionsskyddet för den som vårdar en anhörig.

Propositionen ansluter sig till statens budgetproposition för 1993 och avses bli behandlad i samband med den. De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 juli 1993.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläget

1.1. Lagstiftning

Den gällande lagstiftningen känner inte begreppet stöd för vård av anhörig. De stadganden som gäller stöd för vård av anhörig ingår i socialvårdslagens (710/82) och socialvårdsförordningens (607/83) stadganden om bl.a. hemservice och vård i hemmet. Enligt 17 § socialvårdslagen skall kommunen bl.a. ombesörja anordnandet av hemservice. Enligt lagens 20 § avses med hemservice fullgörande av eller bistånd vid fullgörandet av uppgifter eller funktioner som hör till boende, personlig skötsel och omvårdnad, vård och uppfostran av barn samt till annan normal och invand livsföring. Enligt lagens 21 § tillhandahålls hemservice dem som på grund av nedsatt prestationsförmåga, familjeförhållanden, ansträngning, sjukdom, barnsbörd eller invaliditet eller av annan motsvarande orsak är i behov av hjälp

för att klara de i 20 § avsedda uppgifterna och funktionerna.

Enligt 9 § 1 mom. 3 punkten socialvårdsförordningen ordnas hemservice i form av vård av eller annan omsorg om invalider, åldringar eller kroniker i hemmet på grundval av avtal mellan socialnämnden och en enskild person. I praktiken har hemservice enligt detta stadgande gett upphov till begreppet stöd för vård av åldringar, handikappade och kroniker i hemmet. Enligt 9 § 2 mom. i förordningen kan avtal som avses i paragrafens 1 mom. 3 punkt ingås med en person som förmår sköta en invalid, åldring eller kroniker eller svara för annan omsorg om denne. I avtalet fastställs vårdarens rättigheter och skyldigheter.

1.2. Det gällande systemet med stöd för vård i hemmet

År 1990 skötte 20 922 personer handikappa-

de, äldre och kroniker. Av dem är ca 96 % anhöriga till den vårdbehövande och ca 4 % främmande vårdare. Ca 20 % av vårdarna är pensionerade och ca 16 % arbetar utanför hemmet.

Det stöd för vård i hemmet som ges i form av hemservice omfattar en penningersättning men inte t.ex. stödservice för vården i hemmet. Som stöd för vård i hemmet har i genomsnitt betalats 1 200 mk/mån. Det maximibelopp som berättigar till statsandel 1992 är 3 800 mk/mån.

Centrala problem i det gällande systemet med stöd för vård i hemmet är vårdarens rättsliga ställning och det faktum att vårdarna helt står utanför socialskyddssystemet.

2. Utgångspunkterna för reformen

2.1. Mål

Då servicesystemet inom social- och hälsovården utvecklas har man under flera år strävat främst efter att avveckla den slutna vården och utveckla den öppna. Vård i hemmet utgör en central del av servicen inom öppenvården och största delen av den vård som ges i hemmet sköts av anhöriga till den vårdbehövande. Antalet äldre kommer också att öka kraftigt under de närmaste årtiondena. Då befolkningen blir äldre kommer behovet av hjälp att öka ytterligare. Trycket på en utvidgning av den slutna vården kan inte minskas om inte olika verksamhetsformer inom den öppna vården samtidigt utvecklas och de som utför vårdarbete inom den öppna vården ges en bättre ställning. Det centrala syftet med propositionen är att klarlägga vårdarnas rättsliga ställning och förbättra deras socialskydd så, att också vård av anhörig kan bli ett alternativ till arbete som utförs utanför hemmet. Eftersom denna proposition och den familjevårdarlag som trädde i kraft den 1 juli 1992 tillsammans kommer att ha en avgörande betydelse för utvecklandet av servicen inom öppenvården och för dem som utför vårdarbete i hemmet, skall reformens verkningar följas upp och utvecklingen av de framtida systemen bygga på denna uppföljning.

2.2. Medel

Det föreslås att stadganden om stöd för vård

av anhörig och om avtal mellan vårdaren och kommunen tas in i socialvårdslagen i stället för de gällande stadganden på förordningsnivå som gäller stöd för vård av äldre, handikappade och kroniker i hemmet. Det föreslås också att till socialvårdslagen fogas ett stadgande om att ett avtal om stöd för vård av anhörig inte innebär att ett arbetsförhållande uppkommer mellan kommunen och vårdaren eller mellan den vårdbehövande och vårdaren. Avsikten med stadgandena är att klarlägga frågan om vårdarens rättsliga ställning. Denna fråga har varit ett centralt problem i det nuvarande systemet med stöd för vård i hemmet. För att man skall kunna finna ändamålsenliga lösningar såväl på situationen i dess helhet som för den vårdbehövande och vårdaren föreslås att begreppet stöd utvidgas. Det föreslagna begreppet stöd för vård av anhörig skall ersätta begreppet stöd för vård av handikappade, äldre och kroniker i hemmet och skall, utöver den nuvarande ersättningen i pengar, även omfatta sådan service som krävs för att vård i hemmet skall bli möjlig.

Avsikten är att vårdarnas socialskydd skall förbättras genom att pensionsskyddet för vårdarna i tillämpliga delar ordnas på samma sätt som pensionsskyddet för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare. Förslaget motsvarar regleringen av pensionsskyddet för familjevårdarna. Det föreslås att stadganden i saken fogas till lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare (202/64). Avsikten är inte att utvidga vårdarnas socialskydd så, att det också skulle omfatta ett olycksfallsförsäkringsskydd. Propositionen innehåller också regler om en vårdares möjlighet att få ledighet. Avsikten är dock att ledigheten skall ordnas genom en omorganisering av den nuvarande verksamheten, vilket skall regleras närmare genom förordning. Avsikten är också att ordna försök med stöd för vård av anhörig i akutsituationer. Denna försöksverksamhet skall närmare regleras genom förordning.

3. Beredningen av ärendet

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid social- och hälsovårdsministeriet och baserar sig på en promemoria (1992:6) av den arbetsgrupp som ministeriet har tillsatt för att utreda frågan om stöd för vård av äldre, handikappade och kroniker i hemmet. Kom-

munernas centralorganisationer har hörts i samband med beredningen av propositionen. Beträffande pensionsskyddet för vårdarna har förhandlingar förts också med representanter för Kommunernas pensionsförsäkring och inrikesministeriet.

4. Propositionens ekonomiska verkningar

De totala kostnaderna för det gällande systemet med stöd för vård av åldringar, handikappade och kroniker i hemmet uppgick 1990 till ca 287 milj. mk, varav ca 138 milj. mk (48 %) i statsandel.

Propositionen föranleder inte andra direkta merkostnader för staten och kommunerna än de som följer av pensionsskyddet för vårdarna. Avsikten är att vårdarnas ledigheter skall skötas genom att den nuvarande verksamheten omorganiseras med hjälp av hemservicen, familjevården, den slutna vården och den serviceorganisationerna erbjuder. På lång sikt kommer utvecklandet av servicen inom öppenvården att leda till att samhällets kostnader minskar. Reformen bör sålunda anses vara ändamålsenlig också med tanke på de allmänna socialpolitiska målen.

Det pensionsskydd för vårdarna som införs genom reformen utgörs av grundpensionsskyddet enligt lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare. För pensionsskyddet skall kommunerna till Kommunernas pensionsförsäkring betala försäkringspremier till ett belopp vars storlek enligt 1993 års nivå uppskattningsvis utgör 14 % av de pensionsberättigande vårdarvodena.

Det beräknas att 23 000 vårdare kommer att omfattas av systemet 1993. Av dem är uppskattningsvis 5 000 pensionärer. Reformen kommer bara i ytterst få fall att gälla pensionerade vårdare. Den rätt till pension som reformen medför kommer sålunda att omfatta ca 18 000 vårdare. Vårdarvodet kommer att

variera beroende på hur bindande och krävande vårdarbetet är och föreslås bli 3 800 mk, 2 600 mk och 1 100 mk i månaden. Det lägsta vårdarvodet har fastställts så, att arvodet på årsnivå motsvarar det minimibelopp som är en förutsättning för intjänad pension (det uppskattade beloppet för 1993 är 1 080 mk i månaden). Den övre gränsen för vårdarvodet motsvarar det oförhöjda maximibeloppet av det arvode som berättigar till statsandel 1992.

Antalet personer som får det högsta vårdarvodet, de vårdare och främmande vårdare som utför det mest bindande och det tyngsta vårdarbetet, har uppskattats till sammanlagt 2 000, antalet vårdare som sköter personer som behöver rätt mycket vård och omsorg till 2 600 och antalet vårdare som sköter personer som i någon mån behöver vård och omsorg till 13 400. Kommunernas årliga pensionsavgift för vårdarvodena skulle enligt 1993 års nivå uppgå till 48 900 000 mk per år. De merkostnader som pensionsreformen åsamkar staten och som betalas från moment 33.32.30 statsandel till kommunerna för social- och hälsovårdens driftskostnader, kommer årligen att uppgå till ca 17 600 000 mk och 1993 till ca 8 800 000 mk. Den årliga tillväxten i pensionsansvaret enligt lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare är uppskattningsvis 66 milj. mk. Om arbetstagar pensionspremie uppbärs 1993, kommer kommunernas pensionsutgifter och statsandel i stället att minska.

De totala kostnaderna för staten på grund av reformen 1993 uppgår till ca 10 000 000 mk, varav pensionsskyddets andel är 8 800 000 mk. I statsandelen ingår dessutom kostnaderna för försök som gäller fall där en anhörig blir i behov av akut vård. Avsikten är att närmare stadganden om försöksverksamheten skall utfärdas genom förordning. Kostnaderna har beaktats i den kalkylerade statsandelen till kommunerna.

Propositionen ansluter sig till budgetpropositionen för 1993 och avses bli behandlad i samband med den.

DETALJMOTIVERING

1. Motivering till lagförslagen

1.1. Socialvårdslagen

17 §. Det föreslås att till paragrafen fogas stöd för vård av anhörig som en av de former av socialservice som kommunen skall anordna. Genom ändringen elimineras de tolkningsproblem som har berott på att regleringen har skett på förordningsnivå och samtidigt ställs vården av anhörig på samma nivå som bl.a. regleringen av familjevården.

27 a §. Med stöd för vård av anhörig avses vårdarvode som betalas för tryggnad av vård av och annan omsorg om åldringar, handikappade eller sjuka i hemmet samt service som anges i en vård- och serviceplan för den vårdbehövande. Det föreslås att samma personkrets som nu får stöd skall få det också i fortsättningen. Eftersom stöd för vård av anhörig emellertid bör kunna beviljas i större omfattning än för närvarande också då en anhörig behöver akut vård t.ex. på grund av olycksfall, svår sjukdom eller terminalvård, föreslås att stöd skall beviljas för vård av sjuka i stället för vård av kroniker. För att situationen i sin helhet skall kunna lösas på ett sätt som är ändamålsenligt både för den vårdbehövande och vårdaren föreslås att begreppet stöd utvidgas till att utöver en ersättning i pengar även omfatta sådan service som möjliggör vård i hemmet.

Stöd för vård av anhörig skall ges om någon på grund av nedsatt funktionsförmåga, sjukdom, handikapp eller någon annan motsvarande orsak behöver vård eller annan omsorg som kan ordnas hemma hos den vårdbehövande genom avtal med någon anhörig eller närstående person och med hjälp av erforderlig service. Stadgandet motsvarar de gällande bestämmelserna om förutsättningarna för stöd för vård av åldringar, handikappade och kroniker i hemmet. Dessa förutsättningar slås fast från fall till fall. Avtal om stöd för vård av anhörig skall också kunna ingås med någon annan än en anhörig eller närstående till den vårdbehövande. Om den andra avtalsparten är en s.k. främmande vårdare har avtalsparterna rätt att pröva om vårdarens ställning som ett ordinarie arbetsförhållande till kommunen eller genom ett avtal om stöd för vård av anhörig. Enligt propositionen skall vård och annan omsorg av

särskilda skäl också kunna ordnas hemma hos vårdaren. Sådana särskilda skäl kan t.ex. föreligga i fall där vårdbehövandens dotter eller någon annan släkting bor nära den vårdbehövande och det på grund av vårdarens barnavårdsarrangemang eller någon annan orsak är ändamålsenligt att vården ordnas hemma hos vårdaren. Om vården hemma hos vårdaren ges dygnet runt och även i övrigt uppfyller villkoren för familjevård enligt familjevårdarlagen, kan avtal om stöd för vård av anhörig inte ingås. I stället skall då familjevårdarlagen tillämpas.

27 b §. Ett avtal om stöd för vård av anhörig skall ingås mellan vårdaren och kommunen och en vård- och serviceplan skall alltid bifogas avtalet. Genom detta stadgande avhjälpas en oklarhet i fråga om parterna i avtalsförhållandet: frågan om huruvida vårdaren står i avtalsförhållande till kommunen eller till den vårdbehövande. För att trygga att hela situationen klarläggs, framhävs vård- och serviceplanens betydelse genom att det förutsätts att en sådan plan alltid skall fogas till det avtal som ingås mellan en kommun och en vårdare. Den som har ingått ett avtal om stöd för vård av anhörig står inte i ett sådant arbetsförhållande, som avses i lagen om arbetsavtal (320/70), till kommunen, den vårdbehövande eller den vårdbehövandes vårdnadshavare som har ingått avtalet. Avsikten med stadgandet är att uppfylla kravet i 1 § 3 mom. lagen om arbetsavtal, där det sägs: "Innehåller särskild lag stadganden, som avviker från denna lag, skall dessa iakttagas.". Syftet är också att undanröja de oklarheter som förelegat beträffande det gällande stödsystemets arbetsrättsliga natur.

Genom förordning skall stadgas närmare om det avtal som skall ingås om stöd för vård av anhörig, om vårdarvodets storlek och grunderna för det, om ledighet samt om sådan annan service som avses i vård- och serviceplanen liksom även om andra för vårdaren, den vårdbehövande och kommunen viktiga omständigheter.

27 c §. Om pensionsskydd för den som har ingått avtal om stöd för vård av anhörig skall stadgas i lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare. Det föreslås att ett hänvisningsstadgande om detta tas in i paragrafen.

1.2. Lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare

1 §. Enligt paragrafens 1 mom. har en kommuns och ett kommunalförbunds tjänsteinnehavare och arbetstagare rätt till pensionskydd enligt lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare. Avsikten är att pensionsskyddet för vårdare skall regleras som om de vårdare som med en kommun har ingått avtal om stöd för vård av anhörig stod i tjänste- eller arbetsförhållande till ett samfund som är medlem i pensionsanstalten. Det föreslås att paragrafens 6 mom. ändras så, att rätten till pension för den som med en kommun har ingått avtal om stöd för vård av anhörig skall bestämmas på det sätt som stadgas i lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare.

2 §. Det är ändamålsenligt att begränsa pensionsskyddet för vårdare till att gälla endast grundpensionsskyddet. Det föreslås därför att paragrafens 4 mom. ändras så, att en vårdare som med en kommun har ingått avtal om stöd för vård av anhörig tjänar in pension endast enligt grundpensionsskyddet. Pensionens tillväxtprocent skall vara 1,5 % per år och om den skall bestämmas intas i den kommunala pensionsanstaltens pensionsstadga. Pensionsåldern föreslås bli 65 år. Propositionen utgår ifrån att förslaget skall gälla endast vårdare som ännu inte har gått i pension. Enligt den kommunala pensionsstadgan har dock personer som redan gått i pension rätt till pensionskydd i vissa fall. Bland de redan pensionerade vårdare som har ingått avtal om stöd för vård av anhörig skall rätten till pension omfatta dem som får ålderspension men som inte har fyllt 65 år samt sådana personer som får invalidpension, om den återstående tiden, dvs. tiden från pensionsfallet till uppnådd pensionsålder, inte har beaktats i pensionen.

2. Närmare stadganden och bestämmelser

Enligt 27 b § i förslaget till lag om ändring av socialvårdslagen regleras genom förordning närmare det avtal som skall uppgöras om stödet för vård av anhörig, vårdarvodets storlek och grunder, den ledighet som skall beviljas samt övriga tjänster som avses i vård- och serviceplanen liksom övriga frågor som är nödvändiga för vårdaren, den som får vård och kommunen.

Förordningen om detta samt förordningen om försök som gäller behovet av vård av anhörig i akutsituationer är avsedda att träda i kraft samtidigt med de lagar som ingår i denna regeringsproposition.

3. Ikraftträdande

För att förutsättningarna för stöd för vård av anhörig skall uppfyllas och för att förhållandena skall motsvara dem som lagförslagen förutsätter föreslås det att lagarna skall träda i kraft den 1 juli 1993. Enligt ikraftträdelsestadgandet i lagen om ändring av socialvårdslagen skall de avtal som ingåtts med stöd av socialvårdsförordningens 9 § 1 mom. 3 punkt innan lagen träder i kraft, revideras så att de motsvarar stadgandena i den nya lagen från den dag då denna träder i kraft. Avtalen skall revideras från ikraftträdelsedagen för att trygga det att tillväxten i pensionsskyddet enligt den nya lagstiftningen börjar från nämnda tidpunkt. Man kan påbörja revideringen av avtalen innan reformerna har trätt i kraft. Också i övrigt får åtgärder som verkställigheten av lagarna förutsätter vidtas innan de träder i kraft.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag om ändring av socialvårdslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i socialvårdslagen av den 17 september 1982 (710/82) 17 § 1 mom., samt
fogas till lagen nya 27 a—27 c §§ som följer:

17 §

Kommun skall på nedan stadgat sätt om-
besörja anordnandet av följande former av
socialservice:

- 1) socialarbete,
- 2) rådgivning i uppfostrings- och familjfrågor,
- 3) hemservice,
- 4) boendeservice,
- 5) anstaltsvård,
- 6) familjevård och
- 7) stöd för vård av anhörig.

27 a §

Med *stöd för vård av anhörig* avses vårdarvode som betalas för tryggnad av vård av och annan omsorg om åldringar, handikappade eller sjuka i hemmet samt service som anges i en vård- och serviceplan för den vårdbehövande.

Stöd för vård av anhörig kan ges om någon på grund av nedsatt funktionsförmåga, sjukdom, handikapp eller någon annan motsvarande orsak behöver vård eller annan omsorg som kan ordnas hemma hos den vårdbehövande genom avtal med någon anhörig eller närstående person och med hjälp av behövlig service. Avtal om stöd för vård av anhörig kan ingås även med någon annan än en anhörig eller närstående till den vårdbehövande.

Av särskilda skäl kan vård och annan omsorg även ordnas hemma hos vårdaren. På vård dygnet runt hemma hos vårdaren tillämpas dock familjevårdarlagen (312/92), då även de övriga villkoren för familjevård uppfylls.

27 b §

Ett avtal om stöd för vård av anhörig skall ingås mellan vårdaren och kommunen och en vård- och serviceplan skall alltid bifogas avtalet. Den som ingått ett avtal om stöd för vård av anhörig står inte i ett sådant arbetsförhållande som avses i lagen om arbetsavtal (320/70) till den kommun, den vårdbehövande eller vårdbehövandens vårdnadshavare som har ingått avtalet.

Genom förordning stadgas närmare om det avtal som skall ingås om stöd för vård av anhörig, om vårdarvodets storlek och grunderna för det, om ledighet samt om sådan annan service som avses i vård- och serviceplanen liksom även om andra för vårdaren, den vårdbehövande och kommunen viktiga omständigheter.

27 c §

Om pensionsskydd för den som har ingått avtal om stöd för vård av anhörig stadgas i lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare (202/64).

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1993.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Ett avtal som har ingåtts med stöd av 9 § 1 mom. 3 punkten socialvårdsförordningen (607/83) innan denna lag trätt i kraft skall revideras så, att det från den 1 juli 1993 motsvarar denna lag.

2.

Lag

om ändring av 1 och 2 §§ lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 1 § 6 mom. och 2 § 4 mom. lagen den 30 april 1964 om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare (202/64), sådana de lyder i lag av den 3 april 1992 (313/92), som följer:

1 §

En familjevårdare som har ingått uppdragsavtal enligt 1 § familjevårdarlagen (312/92) med en kommun eller ett kommunalförbund och en vårdare som har ingått avtal enligt 27 b § socialvårdslagen (710/82) med en kommun har rätt till pension enligt denna lag.

har ingått uppdragsavtal enligt 1 § familjevårdarlagen med en kommun eller ett kommunalförbund och för en vårdare som har ingått avtal enligt 27 b § socialvårdslagen med en kommun bestäms alltid enligt grundpensionskyddet.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1993.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

2 §

Pensionskyddet för en familjevårdare som

Helsingfors den 18 september 1992

Republikens President

MAUNO KOIVISTO

Social- och hälsovårdsminister *Jorma Huuhtanen*

1.

Lag**om ändring av socialvårdslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i socialvårdslagen av den 17 september 1982 (710/82) 17 § 1 mom., samt
fogas till lagen nya 27 a—27 c §§ som följer:

Gällande lydelse

17 §

Kommun skall på nedan stadgat sätt om-
besörja anordnandet av följande former av
socialservice:

- 1) socialarbete,
- 2) rådgivning i uppfostrings- och familjefrågor,
- 3) hemservice,
- 4) boendeservice,
- 5) anstaltsvård och
- 6) familjevård.

Föreslagen lydelse

17 §

Kommun skall på nedan stadgat sätt om-
besörja anordnandet av följande former av
socialservice:

- 1) socialarbete,
- 2) rådgivning i uppfostrings- och familjefrågor,
- 3) hemservice,
- 4) boendeservice,
- 5) anstaltsvård,
- 6) familjevård och
- 7) stöd för vård av anhörig.

27 a §

Med stöd för vård av anhörig avses vårdarvo-
de som betalas för tryggnad av vård av och
annan omsorg om äldre, handikappade eller
sjuka i hemmet samt service som anges i en vård-
och serviceplan för den vårdbehövande.

Stöd för vård av anhörig kan ges om någon på
grund av nedsatt funktionsförmåga, sjukdom,
handikapp eller någon annan motsvarande orsak
behöver vård eller annan omsorg som kan ordnas
hemma hos den vårdbehövande genom avtal med
någon anhörig eller närstående person och med
hjälp av behövlig service. Avtal om stöd för vård
av anhörig kan ingås även med någon annan än
en anhörig eller närstående till den vårdbehövan-
de.

Av särskilda skäl kan vård och annan omsorg
även ordnas hemma hos vårdaren. På vård
dygnet runt hemma hos vårdaren tillämpas dock
familjevårdarlagen (312/92), då även de övriga
villkoren för familjevård uppfylls.

27 b §

Ett avtal om stöd för vård av anhörig skall
ingås mellan vårdaren och kommunen och en
vård- och serviceplan skall alltid bifogas avtalet.
Den som ingått ett avtal om stöd för vård av
anhörig står inte i ett sådant arbetsförhållande

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

som avses i lagen om arbetsavtal (320/70) till den kommun, den vårdbehövande eller vårdbehövandens vårdnadshavare som har ingått avtalet.

Genom förordning stadgas närmare om det avtal som skall ingås om stöd för vård av anhörig, om vårdarvodets storlek och grunderna för det, om ledighet samt om sådan annan service som avses i vård- och serviceplanen och liksom om även andra för vårdaren, den vårdbehövande och kommunen viktiga omständigheter.

27 c §

Om pensionskydd för den som har ingått avtal om stöd för vård av anhörig stadgas i lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare (202/64).

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1993.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Ett avtal som har ingåtts med stöd av 9 § 1 mom. 3 punkten socialvårdsförordningen (607/83) innan denna lag trätt i kraft skall revideras så, att det från den 1 juli 1993 motsvarar denna lag.

2.

Lag

om ändring av 1 och 2 §§ lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 1 § 6 mom. och 2 § 4 mom. lagen den 30 april 1964 om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare (202/64), sådana de lyder i lag av den 3 april 1992 (313/92), som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

En familjevårdare som har ingått uppdragsavtal enligt 1 § familjevårdarlagen (312/92) med en kommun eller ett kommunalförbund har rätt till pension enligt denna lag.

En familjevårdare som har ingått uppdragsavtal enligt 1 § familjevårdarlagen (312/92) med en kommun eller ett kommunalförbund och en vårdare som har ingått avtal enligt 27 b § socialvårdslagen (710/82) med en kommun har rätt till pension enligt denna lag.

2 §

Pensionsskyddet för en familjevårdare som har ingått uppdragsavtal enligt 1 § familjevårdarlagen med en kommun eller ett kommunalförbund bestäms alltid enligt grundpensionsskyddet.

Pensionsskyddet för en familjevårdare som har ingått uppdragsavtal enligt 1 § familjevårdarlagen med en kommun eller ett kommunalförbund och för en vårdare som har ingått avtal enligt 27 b § socialvårdslagen med en kommun bestäms alltid enligt grundpensionsskyddet.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1993.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.